

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-00 зол., Німеччині 7-00 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-00 зол., Австрії 7-00 зол.,
Швейцарії 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Напередодні нових потрясень. Лан Кайо про події дня.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 24. вересня 1933.

(=) Чи п. Кайо справді такий першорядний між державний, яким його лічать деякі його друзі, не беремося рішати. Правда, він має за собою безперечну заслугу в тому, що підчас своєї головування у французькій раді міністрів зберіг був мир, який уже висів на волоску, та ще ось так бодрі на кілька років відсунув вибух світової війни. Пок. кн. Біллов у своїх прецікавих споминах вписує, що будь він у влади в критичних тижнях 1914 року, то до війни він не допустив би. П. Кайо має право сказати те саме про себе. Однак міркування над тим, що — мовляв — було б, якби те чи щось інше було сталося, уявляє собою лише вартість умови гри, більше або менше цікавої; для оцінки минулої дійсності гра ця вартості не має. Отже люди чи можна ставити п. Кайо на рівень, який досягнули великі мужі державні, великі — типу Рішеліє або Бісмарка. Зате вище всякого сумніву стоїть повага п. Кайо як фінансиста, і то однаково сильною на теоретичній площині, як і на практичній. Подробниці симптоматична: Коли редакція останньої Британської Енциклопедії, яку числять найкращою енциклопедією світа, розглядалася за автором глави „Бюджет“, то вибір її упав на п. Кайо, дарма, що він не англієць, і хоча саме в Англії, батьківщині парламентарної бюджетової теорії й практики, не хибив бюджетових спеціалістів — така висока повага п. Кайо в скарбовій діяльності.

Неважко супроти цього треба озвраздуватися, коли зацікавиться оцінкою, яку п. Кайо привніс до фінансової сенсації останніх днів — мавмо на увазі новий спад американського доллара.

Ціла Європа збентежено слідить цей швидкий спад. Від 18. квітня до 18. вересня долар зменшується з третини своєї вартості: факт цей безприкладний в історії занепаду великих валют міжнародних: навіть німецька марка так швидко не летіла коміть головою. Всі грошові ринки світу хитаються під захитанням долларом.

Роздумуючи над захитанням могутньої американської валюти, п. Кайо в передчорашньому числі тутешнього „Капіталу“ вищує великі соціально-політичні потрясіння і показує „конвульсії на овиді“. Ми нині опинилися — каже він — на одному з тих періодів, коли потрясіння існуючого ладу розширюються з кожним днем, і коли ніхто не встиг осудити, чим усе те покінчиться... Труднощі ростуть з кожною голиною. Світ, правда, уже знає кризис: вони всі розгорталися. Неважко сьогоднішню кризу в суті своїй ізаакши? Раніше, коли вибухали кризи, то ціли падали і таким чином вони випли наустріч ослабленому споживачеві, залишаючи йому все-таки спромому купувати ще необхідне. Таким шляхом сировола навал привертала рівновагу між витворцем і покупцем, та криза розгортавалася. Не так воно, каже п. Кайо тепер.

Незвичайний факт у теперішньому господарському лихолітті лежить у тому, що ціли втратили свою гнучкість. Чому знизилася гуртової ціни нині не вистачає знизити ціну у роздрібній промислі? На факт цей складається цілака причин: ціли сирих матеріалів з одного боку, златні робітничі і податки з другого. Сирий матеріал, правда, дешевіє підчас кризи, та робітничі платні — ні. Славний „кризовий закон“ про платні розпадається в шматки від хвилини, коли підмоги безробітним дозволяють цим останнім не приймати роботи вище якоїсь стони платні. Промисловість стала людянішою, — це великий суспільний поступ. Але наслідок цього такий, що тигар обличування робочих рук став тигарем чинним конітв продукції, який навіть підчас кризи не знизюється.

А податки? Вони налягають на кошти промисловців, який безупинно росте. Деякі

промисли платять нині податки вдвічі вище від передвоєнних. При цьому податок — тигар тигар. Він входить у кошт продукції та стає поперек такому пониженьці цін товарів, яке могло би заохотити громадянина купувати і таким чином дати товчок вижити з кризи.

Наслідком цього викид нині припіанюється, і, каже п. Кайо, припіанюється дуже небезпечно. Весь світ вестерпляче дивиться на цей занадто вже повільний і гальмований розвиток кризи, але особливо нетерплячими зупроти цього виявилися два народи — американський і німецький. Один і другий нині силкуються насильно, штучно проломити налягаючу господарську кризу.

Американці рішались кинути на жертвенник свою валюту. Результати, які вони досі за цим шляхом досягнули, невеличкі. А приймаючи американці уважають їх недостаточними. Наслідком цього деякі американські кола наперли на през. Рузвельта, щоби прискорив пониження вартості доллара. Нинішня анижка доллара — наслідок цієї промисловості. Америка втікає перед долларом, випирається своєї валюти — такої гордої ще недавно тому.

У Німеччині нема валюти, яку можна би кинути в костир, щоб оживити обороти і найти вихід із кризи. Німецька марка вже раз згоріла до тла в огні інфляції, а подібної строби не можна повторювати кожних десяти років. Отже національний соціалізм має, азначить, повести Німеччину з бід до гараздів...

Ось як кінчить п. Кайо свої міркування: „В багатьох краях страх перед завтрашнім днем, недоля, а навіть голод звели на малішні людей, і кинули їх у руки націоналізмів просташких і баламутних, прикрашених неозначеними шматками соціалізму, проповідуваних агітаторами рівно зухвалими, як леосвіченнями“.

Натяк на зародки французького національного соціалізму, відірваного від соціалістичної партії, в цьому висловку п. Кайо очевидні. Одначе яка з цього комунебудь потіха?

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

це не приватна, а всенародня установа і майно „Дністра“ є майном цілого народу. Тому обезпечуйте свої будинки на дозволеним законом 1/2 частину їх вартості, а рухомості на повну вартість у

ТОВАРИСТВИ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

Відгуки голоду на Радянській Україні в європейській пресі.

Впливовий англійський денник „Ді Манчестер Гардіан“ помістив 18-го цього місяця статтю п-ві Люїан Джібсон про голод на Рад. Україні. На цю статтю відгукнулося кілька дописувачів, що були недавно на Україні; є й такі, що як і міністр Еріо ніякого голоду не бачили. Деякі висловлюють погляд, що на кожний випадок треба би подбати за те, щоби пережити злистя про розміри катастрофи.

В „Католік Геральд“ з 9-го ц. м. поміщення довгий опис очевидця про голод у СРСР з точними даними, які є ціни на харчі.

Дві довгі статті про голод на Рад. Україні помістив дня 10. і 13-го ц. м. париський денник „Льордр“ за підписом Шарля Де Пере-Шанпої. Автор покликається на свої враження провідника „колгоспу“, що як чужий підданий дістав дозвіл покинути недавно Україну. Перша стаття має заголовок „Про те, що не скаже нам п. Едвард Еріо у повороті зі своїм тріумфальною по-

дорожі“. Автор висловлюється з найбільшою іронією про подорож французького дипломата, який провів на Україні два дні, здебільша на офіційних бенкетах, відвідинах і маніфестаціях, і міг на підставі того, що бачив ваявити, що „французьку опінію“ але поінформували щодо нужди українських селян“.

Черновіський щоденник „Дер Таг“ з 24-го ц. м., що має безпосередні звістки про те, що діється в СРСР від різних утікачів, контрабандним шляхом поміщує статтю Г. Полова, що брав участь зимою 1921-2 р. у допомогівій акції організованій американським комітетом; Попов є тої думки, що теперішні розміри голоду багате більші як 11 літ тому.

Бельгійські денники „Денник з кантону Сіле“ з 17-го ц. м., „Будучина Люксембургу“ з 16-го ц. м. і „Провінція“ з 19-го ц. м. поміщують полки галицьких владик у справі голоду на Рад. Україні.

Міжнародна соціалістична конференція у Парижі.

III.

Париж, у вересні 1933.

Дня 25. серпня конференція Соц. Інтернаціоналу закінчила свою працю. У своїх резолюціях соціалістична конференція стверджує, що для капіталізму в цілім світі приходить кінець ліберально-індивідуалістичного розвитку. Під натиском кризи розвивається прискоренням темпом контрольований, організований, монополістичний капіталізм. Це явище вимушує держави в порядкуванні процесів виразно бачимо в країні класичного капіталізму, Америці. Конференція вважає, що „нові форми державної контролюваного й організованого господарства можуть стати перехідними формами від капіталізму до соціалізму, якщо держава опанована робітниками й селянами і якщо влада держави над господарством має протинагу в живих організаціях робітничої класи“.

Маючи на увазі відносини в Совітським Союзі, конференція Соціалістичного Інтернаціоналу заявляє: „Але ці самі форми контролюваного державою господарства ведуть до найстрашнішого державного рабства, коли держава, яка

панує над господарством, має форму неконтрольованого народом деспотизму, що нищить всяку індивідуальну свободу та волю організації“.

Конференція вказує на небезпеку нової світової війни, яку викликають своєю політикою фашистські уряди: „Фашизм намагається скупити всі національні сили під командою тигранської влади для озброєння проти інших народів. Таким чином зростає небезпека загибелі модерної цивілізації в новій світовій війні“.

Соціалістична конференція в резолюції проголошує віддання соціалістів усіх країн ідеї демократії, народоправства: „В тих країнах, де є демократія, робітнича класа повинна оборонити з усієї сили право свободи одиинців і народу, загальне виборче право та свободу професійних союзів“. Само собою, в країнах диктатури мусить бути інша тактика: там диктатура „може бути повалена тільки революційним повстанням широкіх мас“.

Конференція рішила 9. листопада, у роковини німецької революції, організувати всюдні маніфестації проти диктатури фашизму. Це оі-

шення продиктоване зосібна тим, що німецький уряд свідомо виголоджує всіх своїх противників — соціалістів, католицьких робітників, гацифістів тим способом, що відбирає у них право на працю та допомогу в час безробіття. Центральний комітет австрійської соціалдемократичної партії видав відозву до німецького народу в Австрії бойкотувати товари з Німеччини за те також, що Гітлер фактично вже давно завів бойкот австрійських товаришів.

Конференція ухвалила протест проти поєнних і терористичних спроб гітлеризму, запалувати також в Австрії.

Беручи на увагу, що в деяких воєнних і політичних колах держав Антанти зростають настрої в користь „превенційної війни“ проти Німеччини, поки вона ще не озброїлася, конференція попереджає народи перед цією небезпекою:

„Робітники демократичних країн не повинні дати себе заманити до такої війни під тією

притокою, що ця війна, мовляв, буде в інтересі визволення народів від фашизму: народи побачили, що та війна, яку прославляли, як вільну війну проти деспотичних урядів, кінчилася імперіалістичними мировими диктатами, що змінили в переможених націях націоналізм і привели до відновлення найгірших деспотичних режимів“.

Хід конференції, огляд сил Соціалістичного Інтернаціоналу в Парижі, — це відповідь тим песимістам, що вже з радісними саюзими оплакують „западе демократичного соціалізму“, після того, як так трагічно минула демократичний режим у Німеччині, а з цим прийшла катастрофа й на найбільшу партію в Соціалістичному Інтернаціоналі, німецьку соціалдемократію.

Німецьку соціалдемократію зустріло велике лихо. Але німецька соціалдемократія живе і працює. Упала демократія в Німеччині, але фашизм упав в Іспанії, якої соціалістичних делегатів витала париська конференція. К. О.

Совітська закордонка політика в англійському освітленні.

(УП) Риський кореспондент „Таймса“ пише, що навізання зв'язків з Італією та Францією є в останньому часі головною темою балачок усіх совітських володарів. Навіть такі справи, як жива і транспортна трудність в середині держави мусили тимчасово відійти на другий план. Московська газета „Правда“ стверджує, що Італійські фашисти поводяться коректно у відношенні до Світів, зате німецькі того не роблять, навпаки ставляться до Світів дуже визиваючо, що у свою чергу може довести до цілковитої ізоляції Німеччини. Далше подорож Ерліо до Світів дала притоку совітській пресі друкувати цілу низку франко-фільських статей, в яких вказують на Ерліо, як на того, що перший зумів покласти основи під будучу совітсько-французьку приязнь. Ця нова орієнтація в совітській політиці довела до того, що в останньому часі всі більшовицькі вожаки їх преса завивалися яно проти ревізії східних німецьких границь. Всі зв'язи приязні звертаються в бік Польщі. Для поверховного глядача може це все видаватися як щось зрозуміле і природне, як наслідок перевороту в Німеччині. Однак такий погляд, стверджує кореспондент „Таймса“ був би не зовсім правильний.

Справа полягає в тому, що більшовики вважають стан після договору в Рапалло лише за тимчасовий. Вони все кермувалися напрямними закордонної політики, які встановив ще Ленін і які зібрані у спеціальній брошурі, виданій лише для вжитку Комінтерну. В тій брошурі сказано, щоб і ніякою капіталістичною державою не заклачувати постійних дружніх договорів. Більшовизм мусить старатися виграти все на часі, щоб скріпитися і аж тоді почати рішучу боротьбу з капіталістичним світом. Тому ворогування між антантою і німцями му-

сить бути все піддержуване, а тимсамим і нібито тимчасова підтримка більшовиками німецьких плянів щодо ревізії мирових договорів є лише звичайним революційним маневром.

Зараз по перевороті в Німеччині думали в Москві, що з новим німецьким урядом можна буде повести таку співпрацю, як з італійцями. Показалося, що це неможливе, а причиною неможливості був відомий меморіал Гугенберга в Лондоні. Через те більшовики дуже заворушилися і почали свою роботу над створенням загальної європейського фронту супроти Німеччини, щоб запобігти всяким спробам активності німецької закордонної політики. Рівночасно з тим почали згущуватися грізні для більшовиків хмари на Далекому Сході і тому вони почали старатися забезпечити своє слабе місце в Європі. Тому саме вони й припинили свою розкладову роботу серед українців у Польщі, а Польща зрештешувався тим, що перестала вести свою українофільську пропаганду на Рад. Україні. Тепер у Москві думають, що положення на Заході забезпечене і звертають свою увагу на Схід. Щодо Сходу, то там уже освоїлись з думкою, що стратять на користь Японії східно-китайську залізницю, але всетаки думають, що Японія тим не вдовольниться і що піде трохи далше, як це свого часу заповідав меморіал Танаки, яким досі кермується японська політика. В загальному панує думка, що Світи не відважаться зачіпати Японію і обмежаться лише на паперові протести. Загальне невдоволення між селянством за велике, щоб можна було думати хочби про маленьку мобілізацію.

Стільки каже кореспондент „Таймса“ про радянську закордонну політику. Просто і ясно без великих розумувань, чисто по англійськи.

Причинок до теперішніх відносин на Україні.

Наша Редакція отримала такого листа:

23. вересня 1933.

До Шановної Редакції Часопису „Діло“ у Львові.

Вважаю своїм обов'язком до загального реєстру подати слідуючий лист (у винятках) від старшої сестри моєї дружини з Києва, датований 8. серпня ц. р. Сестра мешкає при братові, що має жінку і 14-літню дитину, отже родина складається з 4-х осіб. Мешкають у Києві від 1917 року з перервами. Родина — всі свідомі українці і старі працівники: брат — один з найкращих учених України, сестра — працівниця на педагогічному полі.

...Ми ще й не думали про відпочинок, хоч у мене вже місяць відпустки. І (доня брата) хворіла на кір, перенесла його досить тяжко хоч і без ускладнень. Треба було б і кудись трохи вивезти з міста і досі ми ще цього не зробили. Трохи щому винна погода, а трохи фінанси. Зараз одержала від нас допомогу (5 доларів), але якраз в магазинах торгівлі нема жадної крупи, може ми їх якось діждемося. Думаємо цими днями виїхати на недовго до Боярки, там знайомі улаштували нам кімнату. Поїдемо — В. (брат), І. (доня) і я, а Н. (жінка брата) зістане, бо мала відпустку в березні, а зараз працює. Ми всі до того виснажені й втомлені, що нам не можуть допомогти якихсь там 2—3 тижні, тим більше, що з Іокою треба обходитися обережно, не надатися досита ніколи...

„Хоч вже місяць, що я не працюю в школі, але вдома мала таку силу роботи, що навіть ні разу не написала за цей час Л. (молодша сестра-інженер — в Москві). Вона, бідоласка, мала великі неспокійності — П раз за разом погра-

бовано два рази (в Москві — нечуване злодійство — за крадіжки розстрілюють, але це не помагає...), витягли у неї місячну платню й документи...“

„Чи всі Ваші зіхалися на літо, як звичайно бувало? Як весело у вас повинно бути. Ми вже одзвичаїлися від таких родинних зіздів і всьому виною фінанси, а найгірше — то хліб, бо коли мавеш десь на своєму місці шматок хліба, то його не зможеш дістати, переїхавши в друге місце на довгий час, а купувати по приватній ціні — кишені не вистарчить. Але це все дурниці — як закінчимо одну п'ятилітку, то буде вже в нас дуже добре. Вже не довго нам залишилося ждати. (?) Скорі й ми заживемо добре. (?)“

„В. поїхав подивитися на якусь нову постану чи варто туди їхати, хоч у нас життя крашає (?), але ще одну зиму ми не витягнемо. (?) Як би не ваша допомога (кодо 5 доларів міс.), то й цієї зими ми не прожилиб, хоч брати у Вас нам дуже боляче, бо за те, що у вас можна дістати багато продуктів, у нас можна мати якусь там 10—20 частину — тільки у нас все дорожче...“

„Я вже не говорю зовсім про одяг — ми його зовсім майже позбулися, у нас на три жінки нема жадної сорочки, а наші верхні речі — одні дірки і латки (одягу тепер виробимо полати через Варшавські контори), але про це зовсім не дбаємо, аби як-небудь жити, все йде на їжу і не можемо ніколи наїстися...“

Я себе стала якось погано почувати останній час, воно й пора вже (?). В. дуже страшний, а головне у нього дуже примітивний настрій. Ми дуже боїмося за нього, уже 2-й рік з ним погано, а виснажений він і худий як кішка (ві-

стяк), а головне вираз обличчя до того хоробливий... В очах якийсь жах, він майже не спить.

(На маргінесі 1-ї сторінки приписано й зазначено, але прочитати можна: „я поки що у нас по селах мруть страшенно...“ (Далі прочитати не можна.)

Оригінал листу я посилаю своїй доні до Англії (вона там у школі) аби переклала й надрукувала та показала кому треба.

Остаю з високою пошаною (підпис).

Задля більшовицької ласки.

БЕРЛІН, 28. 9. ПАТ. Уряд тайної державної поліції розглядав у Пруссії російську партію націонал-соціалістів, т. зв. Ронд. На основі офіційного комунікату зроблено це з огляду на безпеку німецької держави, якої інтереси шкодили фальшиві вісті, ширені чужими расово-ідейними елементами в Ронді, що мали на меті піддержувати небажані пляни в закордонній політиці. Гугенберзький „Таг“ укажує, що радянські кола, які безосновно закидували німецьким урядовим колам зв'язок з Рондом, повинні зрозуміти значення цієї заборони.

Контроль американського промислу.

ЛЬОНДОН, 28. 9. ПАТ. „Дейлі Геральд“ повідомляє, що през. Рузвельт виїхав на відпочинок до своєї літньої резиденції, щоб там обміркувати в спокою сенсаційний план, який предложив йому промисловий директор Джонсон. План передбачає урядовою контролю всіх ділянок промислу і то не тільки самої продукції, але й цін товарів. План передбачає поліцію цілої американської промислової продукції на кілька окремих груп, як транспорт і комунікація, промисли гірничий і гутиничний, хімічний і т. д. Кожна група підлягатиме контролі спеціального урядового комісара, залежного безпосередньо від президента З. А. Держав.

Міх Бек їде до Москви.

Льондонський „Івнінг Стандард“ повідомляє, що міністр закордонних справ Польщі Бек після повороту зі Женеви поїде до Москви. Офіційно має це бути ревізита на візиту Беріна в Варшаві 1925 р.

ЗАЧНІТЬ ВІД СЕБЕ!

ПРИЛЮДНИЙ ЗАПИТ ДО КОНЦЕРНУ І. ТИКОРА.

Під цим заголовком появилася на днях у друкарні Ю. Яськова у Львові летючка, яку редають під церквами безробітні друкарі-українці. Ось що вони пишуть:

В числі 190. „Нового Часу“, націоналістичного органу, на сторінці 3. надруковано таке:

„Третім важним засобом нашого загрозування і поширення в освідомлення кляча „Світ до свого“. Гей-боні нашою є, що наші селяни в мішаних не мають своїх земель і своїх олів і саме тоді йдуть до великих отворених жидівських крамниць і купують — торгують. Але не меншою ганьбою є, коли наші покупи марно не йдуть до своїх крамниць, не йдуть до кооперативів, не йдуть до власних крамниць купувати, але йдуть до жидів, кляча там давали їм ларок.“

А ще більша ганьба є для наших кооперативів і крамниць, що побирають товари не у своїх продуктів, а з чужих і отають експозитурами жидівських крамниць! Не клячемо тут — тут є жиди і їхні крамниці! І те, як не обходиться. Але з цілою рішучістю клячемо: Світ до свого! Підтримуємо тільки такі крамниці і підприємства, що творять нашу культуру, дають жерти праці дітям нашого народу та є поодиноким але мирною еманацией української національної душі. Хм зупи в чужих — ця є ворогом власного народу, цей є ворогом держати нас в економічній і політичній неспокійності.“

А тепер одне запитання: Сильніше у Вас панують націоналісти, працює друкарів-українців при ваших „Нових Часах“, Коровачих Газет, „Дівілочках“ і т. д., бо, як нам відомо, досить майже не працювали українці, помімо того, що у Львові є десятки безробітних друкарів-українців. Вони формально гинуть з голоду, а Ваші славетні видавництва zatrudнюють: а жидів, а поляків і 1—2 нібито українців. Простий рахунок долажує, що замість них могли б удержати 40—50 українських душ. Може а ласка своїх даєте відповіді і тоді ми, безробітні друкарські робітники, тимсамим менше свідомі націоналісти від Вас, ароматним кляч „Світ до свого“, пере-станемо купувати чужу пресу і ходити до чужих крамниць.

Безробітні друкарі-українці.

Розправа за вбивство Голука.

Земий день розправ.

(Від нашого кореспондента.)

Поза першу годину попол. зізнає в тому дні пілий ряд поліційних агентів та функціонерів слідчої поліції різних ступнів. Усі вони стараються підтримати тезу акту обвинувачення, що Барановський був контррозвідником ОУН, однак тут і там навіть в їх зізнаннях ясно, що Барановський віддав поліції чималі услуги. Найцікавішим моментом з їх зізнань було виявлення провокації, яку Барановський затіяв на терені Дрогобищини з підставленням фальшивого „делегата ОУН з Берліна“. Сам Барановський даліше доказує, що служив поліції „не за страх а за совість“ і скидає вину виключно на поліцію за невикористання як слід усіх його інформацій. Осередком розправи є даліше особа Барановського.

Найцікавішим свідком у тому дні була Маруся Федусевичівна, про яку Барановський зізнавався поліції цілі історії.

ВАРТАСНІ ЧИ БЕЗВАРТНІ ІНФОРМАЦІЇ?

Свідок Рудольф Радонь, пшодовнік слідчої поліції у Львові, колишній підвладний Чеховського, брав участь у вступному слідстві після вбивства Голука. Барановського знав; про те, що він був конфідентом поліції, догадувався вже давно. Мав навіть певність щодо того, бо інформації, які діставала поліція, могли походити лише від Барановського. Барановський був поганим конфідентом. Доказати це хоче свідок пригадкою справи замаху на Східні Торги. Барановський казав слідкувати за Шевчуком і відтягнув в його сторону агентів, що слідкували за Бідою. Шевчука мали на оці в день і ночі, тимчасом замах був виконаний іншими руками. Колиб не Барановський — гадає свідок — булиб схопили Біду на гарячій учинку. Чеховський не довіряв Барановському і сам підписав наказ арештувати Барановського. Чи з Бідою Барановський контактувався — не знає. Не вірить, щоб Барановський казав Чеховському про револьвер, з якого у Трускавці згинув Голука, бо Чеховський „любив гроші“ і не був би зрікся нагоди заробити нагороду 10.000 зол.

Предс: Чи ви знаєте поголоску, що Чеховський був на услугах ОУН? Що можете сказати про це?

Свідок не може про це нічого певного сказати.

Радонь називає в одному місці Барановського „Ромцьо“. Це викликає сміх на салі: воно вказує, що Радонь і Барановський були справді дуже добре знайомі...

Обор. д-р Рогуцький цікавиться особою Гнатова, але Радонь заявляє, що про це міг би більше оповісти Барановський.

Барановський дійсно визнає, що про Гнатова повідомив негайно Чеховського і Івахова, знав про нього також Білевич. Він вказував виразно на особу Михайла Гнатова, а щодо імені (Петро) — то лише в першому моменті помилився. Чому Гнатова не арештували, так, що Гнатів ніг втекти — Барановський не знає.

Обор. д-р Крайценавер стверджує, що нпр. сам акт обвинувачення признає, що Барановський видав Коссака і дістав за це нагороду. Це не було, як каже Радонь „вода“, це була поважна прислуга.

Обор. д-р Ст. Шухевич питає Радоня, хто всипав Дацишина і Максимюка (справа нападу під Бібркою).

Радонь вклявляє, що Дацишин сам всипався (через недискрецію перед служникою), а потім він, Дацишин, всипав Максимюка. Хто вказав кривку Дацишина — Радонь „не знає“.

Свідок Тадеуш Дембіцький, ст. достер. слідчої влади, знає Барановського від 1928 року. Називав Барановського постійно виступало на поліції у зв'язку з ріжними українськими справами. Вже від 1929 р. вистерігався клявлятися Барановському на вулиці, щоби не зробити Барановському медвежої прислуги в його „роботі“. Почав підозрювати Барановського, що він працює на дві сторони, від часу, коли Барановський вказав поліції на Сеніка, а тимчасом Сенік довався, що його інвігілюють, ще перед тим, як інвігіляції розпочалася. Говорив про це з ком. Білевичем, що „тут щось не в порядку“ і через те зрікся інвігіляції Сеніка. Барановського вказав заявляв, як поважного члена ОУН, бачив його нераз у товаристві різних членів УВО.

Барановський визнає, що він упереджував Чеховського, що Сенік виїхав до Горька „він не винен“, що його не зловили. Чого інформували були правдиві.

Обор. д-р Крайценавер стверджує, що хоча подробиці плянованого замаху на Східні Торги, подані поліції Барановським, потім не показали зовсім точними, а проте про сам плянований замах Барановський доніс поліції і це була правда.

Свідок Владислав Хімяк, пшодовнік слідчої поліції, догадувався давно, що Барановський є на службі поліції. Почав недовіряти Барановському від часу, коли зі зізнань Максимюка довався, що Барановський говорив з Максимюком про гроші, здобуті в нападі на амбулянс під Бібркою, — а Барановський про ту свою розмову з Максимюком Чеховському не доніс.

Обор. д-р Крайценавер стверджує, що Барановський говорив надкомісареві Білевичеві в присутності свідка про револьвер, який продав у крамниці Купчинського у Львові та розказував історію того револьверу.

Свідок Ян Гірни, ст. пост. слідчої поліції. З запитів обор. д-ра Шухевича визнає, що Гірни був колись хоружим УГА (предсідник інтервенцій тут і перебуває оборонцем).

Обор. д-р Шухевич цікавиться, чому свідок каже про Бунія, що той казав Голука „спіонтономі“, — адже Буній говорив усе по українськи. Як те слово зветься по українськи?

Свідок: Буній зізнавався на поліції по польськи і те слово сказав теж по польськи.

Свідок Юзеф Федунішин, підкомісар слідчої поліції, репродукує інформації, які Барановський подавав поліції про вбивство Голука (згідно з актом обвинувачення).

Д-р Шурлей питає, чи свідок Федунішин, знаючи ОУН, гадає, що ОУН могло виконати замах не рахуючися з українськими інтересами на терені Ліги Націй.

Свідок: Це могло бути з огляду на анархізацію долів, яка часто буває в революційних організаціях.

Обор. д-р Рогуцький питає свідка, на якій підставі, на підставі яких фактів, свідок зізнав у слідстві, що особа Голука була зненавиджена в українських націоналістичних колах.

Свідок фактів ніяких не подає, а покликують лише на натілку української націоналістичної преси проти українських політиків, які „засіли за одним столом з катями українського народу“. Про це була окрема летючка ОУН.

Обор. д-р Рогуцький стверджує, що Голука раз єдиний зіштовпав з українськими провідниками і не міг бути знайомим українським націоналістам зі своєї політ. діяльності так дуже, щоби вони його ненавиділи.

Обор. д-р Шухевич стверджує на підставі запити до свідка, що провід ОУН ніде не виступав проти особи Голука.

ЩЕ ОДИН ПЛЯН БАРАНОВСЬКОГО.

Св. Роман Хшановський, політ. агент, працював колись разом з Білевичем, знав Барановського як члена крайової команди (Екзекутив) ОУН у Львові та інформатора Чеховського. Коли Барановського арештували після вбивства Чеховського, то Бар. запропонував свідкові цілий плян, як довідатися правди про вбивство Голука. Свідок бунігмо подібний до сотника Ярого, нині бунігмо чільної фігури у провіді ОУН. Барановський запропонував йому, щоби вони разом поїхали на терен Дрогобищини, там Бар. представить його, Хшановського, націоналістам як Ярого, і вони переведуть „сука“ у справі вбивства Голука. В той спосіб „бунігми самі видадуть себе“. (Серед трибуналу, оборонців і аудиторії великий рух!)

Свідок Юзеф Вудни, пшодовнік слідчої поліції. Оповідає про арештування Коссака, потім про втечу Гнатова. Поліція отримала останній раз вістку, що Гнатів перебуває у Парижі, де потім поділив, того не знав. Зі свідком працював у ролі конфідента Мотика, який сам зголосився до надком. Білевича, що вкаже двох людей, які стоять у зв'язку з вбивством Голука. Тими особами були брати Віласи. Свідок підозрював Мотика, що він одначено перестеріг Віласів. Зрештою Мотика записав також Бунія і цілу трускавську „літку“. Мотика казав теж свідкові, що Голука вбили тому, що він був „ініціатором інфікації“. Ця остання подробиця Мотика заперечує, — фактом свідчає і Буній не перчить.

Свідок Іван Подольник, учитель з Дрогобича, признає Барановського влітку 1931 р. випадково при обіді в ресторані. Після виїзду Бар. з Дрогобича займався деякими справами дружини Барановської в Муз. Інституті в Дрогобичі. Оповідає деякі подробиці і конфлікти Напа-

повських з Муз. Інститутом. Подробиці про поміч Каси Хорих для Барановської в часі її походу — не цікавлять предсідника (жні публіки), але свідок постійно до них вертає, чим викликає загальний сміх (тим більше, що зізнає кілька речень по українськи, потім по польськи, знову по українськи і так в колісці. Робить прикре враження). Стрінув Барановського, коли той їхав до Криська і розмовляв з ним про те, чи він, Баран., не боїться арештування. Баран. заявив тоді, що підчас убиства Голука був на селі біля хворої дружини.

МАРУСА ФЕДУСЕВИЧ.

Поява найближчого свідка в найбільшій сенсації того дня, з огляду на часто повторюване її призначення підчас цього процесу. Ревельція, яку зробив у вівторок староста Галаяс, що Барановський плянував убиство Марусі Федусевичівної, як поважного члена ОУН, що міг його, Барановського, дезонспірувати, — збільшила ще зацікавлення особою свідка.

Свідок Марія Федусевичівна, літ 24, студ. філ., знала Барановського, як нареченого своєї товаришки Герасимовичівної, пізньої жінки Барановського. Зізнає на обставину, як Барановський передав їй револьвер. З Барановським мешкали в одній околиці, вертали інколи випадково разом до дому. Так само випадково стрінулася з ним у трамваї і вертали до дому. В трамваї було тісно, свідок мав течку. Барановський мав теж течку, потримав течку свідка, а після того, як вона висіла, течку віддав. Дома, відчинив течку, побачила зі адивуванням загорілий у папір револьвер. Негайно пішла до батька й показала йому револьвер. На другий день дістала лист від Барановського, в якому Барановський писав, що через помилку змінив револьвер до її течки, а не до своєї, просив не бентежитися, бо револьвер „легальний“ і що він, Барановський, приїде одного чоловіка револьвер забрати. Батько свідка рішив нікому револьвера не видавати, лише самому Барановському. Дійсно зголосився хтось за револьвером, але тоді не було дома батька свідка, тому вона револьвер не видала. Потім револьвер відбрала жінка Барановського.

Барановський заявляє, що стрінув свідка на вул. Вишневецьких, револьвера ніякого Федусевичівній не вкладав, то Фед. сама йому казала, що дістала револьвер від ОУН марки „Фром“, але його має батько, і тому просила Барановського, щоби пішов до батька і зажадав видати того револьверу як свого. (Той револьвер Бар. віддав Березинському замість того, який від нього випозичив був та який послужив убивством Голука). Свідок рішуче перчить.

Суддя Кучера цікавиться, чи свідок на підставі свого знайомства з Барановським може припускати, що Барановський хотів і міг убити її.

Свідок: „Вістка про це дуже мене засконала“.

Барановський заявляє, що ніякої такої пропозиції звести зі світа Марусю Федусевичівну поліції не зголошував.

Прокуратор цікавиться, про що свідок розмовляв з Барановським при своїх досить частих зустрічах з ним.

Свідок: „Про річч байдужі“.

Прокуратор не знає, який інтерес мав Баран так сильно обтяжувати свідка, хоча свідок жит з Барановським на добрій отоні, без ніяких особливих суперечок.

Свідок до нині не зміг собі теж той нападк висвітлити.

Обор. д-р Рогуцький вивчає дорогою питання, що Барановський вивчував свідка, яка адреса Коссака. Свідок не знала тої адреси, ані не знала теж самого Коссака. Барановський просив свідка, щоби вона довідувалася серед знайомих студентів, де мешкає Коссака, бо мав до нього грошевий інтерес.

Свідок Юліан Федусевич, суддя Апеляційного Суду у Львові, знає за ту саму обставину (револьверу). Зізнає, що покринається зі знайомими Марусі Ф. Свідок дозволив видати револьвер лише на підставі виклики про дозвіл досити оброк.

Прокуратор дивується, чому свідок встала не довіряв листом до дошки, або чому не віддав револьверу на поліцію.

Свідок міг сумніян мати, але на поліцію не міг довести і робити свент. прикроді чоловікові приятельськи своєї дошки. Зрештою був тог справою сильно стьмлюваний.

На тому розправу перервано до слідуючого дня

Зміна адреси і зод. Можна прислати поштовою марками.

НОВИНИ

— ПРИПІМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикетуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 433 1—4

— Пригадуємо, що першорядні сили у фризерському заведенні Кутковського, Бляхарська 11 обслуговують П. Т. клієнтелю соціально і по знижених цінах. 428 2—5

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. П. пов. Тел. 54-46.

— Видавництво Укр. Заг. Енциклопедії розіслав в серпні п. р. всім своїм передплатникам чикав стану передплати на У. З. Е. і просило вирішити залежність або належність за цілістю У. З. Е. заявою на залученні карточки. Оцією дорожньою просимо ще раз надіслати В-ву заяву до кінця місяця вересня п. р. Також просимо не ургувати посилки зшитків ч. 24—28 „Україніка“, бо ті зшитки ще не надруковані. Про їх появу В-во повідомить своєчасно в пресі. Просимо вирішувати залежність і тимчасові дані змогу чимскорше закінчити твір. —

Адміністрація В-ва У. З. Е. в Коломиї. 409 3-3

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє (255) число „Діла“ підпало конфіскації за процес ОУН у Тернополі. Це вже 31-ша конфіскація нашого органу в цьому році.

— Україніка. З приводу 250-ліття відсічі Відня появилися у віденській пресі більші чи менші замітки, статті та окремі фейлетони про участь українців у визволенні Відня від турецької облоги. З них відмітимо: статтю д-ра К. Близнюка в органі християнсько-суспільної партії „Райхспост“, про яку уже була у нас згадка; в тому ж органі читали ми також короткі замітки про свята-імпрези віденської української колонії. Гарну статтю пера о. Райзенбергера, в якій відмічено м. ін. українське походження Ю. Ф. Куличинського, приніс тижневик „Вінер Кірхенблат“, що розходиться у 200.000 примірників. Шоденник „Фрайгайт“ помістив у ч. 209—211 з 11—13. вересня п. р. у фейлетонах уривок в повісті І. Филіппа: „Куличинський — герой Відня“ п. н. „Через турецький табір“. Переказав цей уривок вільно Ю. Гургула. В тому ж органі (ч. 210) поміщена на згадану повість І. Филіппа коротка рецензія д-ра О. Гріцля. „Естеррайхс Ілустрірте Цайтунг“ друкує тепер (у ч. 11, 12 і 13) розвідку д-ра К. Близнюка п. н. „Турки перед Віднем у 1683 р.“ Друк розвідки ще не закінчений. — З державно-німецьких пресових органів відмітимо тут „Берлінер Берзенайтунг“, що в числі з 15. VIII. принесла цікаву статтю д-ра К. В. про українську допомогу Відню. З малярських газет відмітимо „Нематті Уйшаг“ з 3. IX., де згадано про участь козаків у відсічі Відня в армії Собеського та описано подвиг Куличинського.

— Замах на поліційного агента. Поліційний агент Михайло Тендай стрінув ввечері на вул. Францішканській у Львові якогось чоловіка і зажадав від нього легітимації. Задержаний вичав з кишені якийсь папір, але рівночасно добув швидко револьвер і стріляв агентові в голову, ранивши його в лице. Ранений впав на землю, а незнайомий утік. Над раном поліція арештувала якогось чоловіка, при якому вийшла зброя, але назвище його держать поки що в тайні. ПАТ повідомляє, що арештований це відомий борець ОУН, якого поліція придержала була вже кілька разів. Арештований признався до вчинку та пояснив, що діяв згідно з вказівками ОУН, які велить при легітимованні боеків відповісти револьверними стрілами. Під час ревізії, яку перевели в хаті арештованого, знайшли три pistoli та дві ручні гранати. Ведуть далі слідство.

— Арештування в Чорткові. 23. вересня п. р. слідчий вийшов в Чорткові арештувати: Володимира Дідича і Константина Добринського, обох абсолютів гімназії, та Володимира Базаньського, Мирона Бачинського, Степана Овнишчука і Якова Гладовського, учеників приватної української гімназії в Чорткові, за приналежність до ОУН і контрабанду недержавної літератури та після переведення до в'язниці відставили їх до місця в'язниці в Чорткові. Оборону арештованих обирали адвокати: д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Росак.

— Нові арештування в Сокалі. Вночі з 25/26. п. м. невідомі справники обидли якимсь чорним плакетом короля Собеського, умуровану в будинку мужеського семінара в Сокалі. Після того арештовано в тутешній бурі св. Миколая 7 учеників семінарії і гімназії, хоча з бурі ніхто не виходив. В бурі перевела поліція 26. рано ревізію і нічого не знайшла. Також у кількох селах повіту, а саме: в Копитові, Горбкові, Бобитині, Лучинях, Волиці Комаревій, Сілянці. Боямих відбулася ревізія й арештування. Якесь темні тили розпускають неправдиві погослови про побиття, а навіть убивство секретаря громади Павлимир Царика, відомого з наглого суду в Сокалі. Чий то якого?...

По селах розкинуло хтось дещочки, невідомо ким і де друковані.

— Нова розправа ОУН. Перед судом присяжних у Львові відбується 5. жовтня п. р. розправа проти Данилова і тов. за розкиданням дещочок ОУН.

— Справа ред. Луцького. Співробітник „Нового Часу“ Луцький, якого Барановський назвав поліційним конфідентом, заявляє, в „Н. Ч.“, що в найближчих днях постарався вняти справу. Рівночасно просить редакцію, щоб його звільнили з урядування до вняння справи.

— Висаджування старої муніції на Замарстиніві відбувається 29. вересня від год. 7—10 рано. Загрожену територію обсаджують військові стежі. До їх заряджень мають пристосовуватися прохожі.

— Мали шастя. Головну витраву державної лотерії у висоті мільона зол., що впала на лос ч. 129.512, куплено в конторі „Надзеї“ у Львові. Купило його чвертками п'ять осіб зі Львова, а саме: один купець з мануфактурної бранжі, один торговельний помічник, один комівожер апічної фірми та один 6. студент, що не маючи з чого жити, перервав студії й писав в якійсь канцелярії. Кожний з них виграв по 200 тисяч зол. Власниками четвертої чвертки були два брати, якіс білі люди без постійного заняття.

— Заремба програв віллію. У львівському цивільному суді відбулася розправа родини Заремби Кудельків за віллію в Бруховичах. Вони доказували, що віллія є власністю Зарембової (з дому Куделька), бо вона продала віллію чоловікові, як уже нездужала на заміщення ума. Суд уневажнив контракт купця на продажі й признав віллію Зарембовій і її синові Стахові. Тому що син Заремби малолітній, управу віллії передали Куделькам.

— Жертва легководушності. Войтх Юрчин із Коросна купив у львівських обманців „золоті“ дукати за 50 зол. Дукати були безвартісні, бо то були позолочувачі австрійські 2-сотиківки. Одного обманця Розенберга поліція арештувала.

— Залізнична катастрофа. На залізничному шляху Львів-Яворів поїзд наїхав на віз М. Халенка з Вишени. При цьому впали з воза дві жінки Ферко та Дубина та потовклися тяжко. Між станцією Даничі Гол. і Бжешче вискочив зі шин торунський вантажний поїзд. Паровізі і кілька вагонів ушкоджених. Палач і керманіч ранені. Біля Пруці (данцізьська зал. лінія) особовий поїзд переїхав двох залізничних робітників, що направляли залізничний шлях.

— Пожежа. 22. п. м. досталася пожежа на приходстві в Сасові пов. Золочів. Згоріла стодала wraz з усім збігом (250 кін.) і господарськими машинами. Вогонь анбухнувся над ранком з рога і всі позначки вказують, що це підпал. Загальна оцінка каже, що це реванж за спалені стирги посесора лат. пароха П. Ратушного в Золочеві. Шкоду обчислюють на 8000 зол.

— Автомобілевий рейд і примус брати в ньому участь. 15. п. м. відбувся давно заповіджений автомобілевий рейд на лінії Заліщики-Бучач. До рейду стануло всього шість авт і один мотоцикл. Селяни з тих сіл, через які йшла траса, мусіли стерегти на дорозі різні переходи та переїзди безплатно, підчас дощу та студені повних 12 годин. Дорога розмокла та авт їхали так поволі, що така маса людей, стягнених для охорони дороги, взагалі не була потрібна. Відповідні органи повинні би вняти, чи існує для мешканців сіл обов'язок виконувати службу безплатних сторожів при спортивних імпрезах.

— Забава в „наглий суд“. Під вражінням підвищення бандита Жовтанецького в Куликові 10—12 літні діти куликівських купців Тірка, Кларфелда, Бека та Грінера уладили собі наглий суд. Засудили малого Тірка на шибеницю та повісили його на драбині. Шебель зломився, Тірк упав на землю і так урятувався.

— Опришок Чайковський, який довгий час непокоїв Коломийщину, перекинувся у городенький повіт. Овоні нічно напав у Городенці на хату купця Грінберга та під загрозою револьвера зажадав від нього грошей. Грінберг дав Чайковському 60 долларів і 30 зол. Чайковський на прощання глумливо поцілував Грінбергову в руку та сказав: „Я Чайковський. Коли хочете переконатися, що порівняйте мою фотографію в газетах“ і при цьому освітлив собі лице ліхтарком. Перестегів іше, щоб Грінберги не повідомляли поліцію, що він був у них і пропав безслідно.

— Втеча в'язнів. Під литовськими Оранами, як повідомляють з Вильни, пачкарі підпалили в'язничий будинок. Зміж 60 арештантів 32 удалися втекти. На польській границі задержано 11 втікачів, 8 перейшло на терен Польщі. Трьох арештантів перепалило ріку Меречанку. Інші поховалися в лісах.

— Обікрали ката. Варшавський кат Браві, повісивши в Пенемішлі чужого брата Зиха, забавляв

ся в однім з тамошніх шиночків. Коли прийшов портфель з гривами. З клопоту вирятувати ката аж начальник перемиської в'язниці, що по дорозі.

— Згорів летун. У Любліні на летунському майдані фабрики літаків Паліме-Ласкевич скоїлася катастрофа літака. Літак згорів разом із пілотом Опринським.

— Секвестратора завіз до СРСР. Секвестратор Іван Міговський в селі Міхалівці (Вилішчана) наложив кілька секвестрів за податки, а потім наймленою фірмою казав себе везти до прикордонного села Жарки. Як ввечері приїхав в якесь село, візник казав секвестраторові вистіти, а сам хотів утікати. Та тут же прискочили до воза два більшовицькі воїки й арештували секвестратора та візника з возом. Забрали їх до села Маринівка та придержали їх як арештованих кілька днів. Шойно, як вияснилося, що се

ВАЛОВА Scientia совіського 12

ЗНАННЯ ТО СИЛА

з ділянки: психології, філософії, соціології, літератури

Лекції

ЗНАННЯ ТО СИЛА

мови: німецької, французької, англійської

4-5 ЗОЛ. МІСЯЧНО.

Секвестратора вивезено з п'ємсти за ескзецію, відставили його й візника до польського кордону.

— Всюди однаково. Як повідомляє чернівцький „Час“, з новим шкільним роком румунська шкільна влада перенесла багато українських учителів з їх дотеперішніх посад, незважаючи на те, що цим руйнують людей і їхні родини. Так перенесено з Ленківців учителю Анну Василоску, що має 27 літ служби, замешкала в Чернівцях, де має доньку в школі. Вона воєнна вдовина. Також перенесено з Ленківців учительку Анну Кракалію до Гатної (Дарманешти). Кракалія учительвала в Ленківцях 14 років, має обов'язки супроти своїх дітей та має 29 літ служби. Даліше перенесена з Ленківців до Маморниць учителька Стефанія Губа Безбородько, що має 29 літ служби, четверо дітей в школі, чоловіка настановленого в Чернівцях і сама замешкала в Чернівцях, голова товариства „Жіноча Громада“, діяльна членка соціальної опіки міста Чернівців. На все те не згадали інспектори й на закон забули, який саме жінка має бути на посаді, де її чоловік. Згадав, що на місце п. Безбородько іменована учителька Нягу, румунка, котра має всього 3 роки служби.

— Усувається гора. У Льоні наслідком зливних дощів почало усуватися узбіччя гори. Та сама гора в травні 1932 р. спричинила смерть 40 людей та знищила кілька хатини.

— Великий землетрус навістив 26. п. м. Аоруши, причому центр його находився між Фірою і Сан Мартіно та Полевою. На 20 місцевостей, навішених катастрофою, найбільше потерпіла громада Ліма дель Пеліні. Де було найбільше вбитих. Легкий землетрус відчували теж в Аквилаї та в околицях Риму.

— Катастрофальні бурі лютилися в останніх днях над цілою Францією і наробили великої шкоди. Біля Монпельє грім ударив у шову, в якій находилися вибухові матеріали, призначені для камінемоу. Трьох робітників, що схопилися були в шопі перед бурею, вибух розніс на кусочки. Біля Бульону шаліла два дні буря з градом. Ріка Брак заляла значні простори. Буря перейшла теж над Віп'єрою та Генуєю.

— Ліквідація Польського Банку Промислового. На засіданні 6. авли Польського Банку Промислового у Львові рішено оголосити ліквідований увалок блику, тому що він нескладно в'язався зі своїх зобов'язань на основі судової умови.

— Осінню виставу отвиряють у неділю 1. жовтня в год. 11. передпол у Т-ві приналежні тарного мистецтва (Т-ва Штук Пенкних) у Львові в будинку Промислового Музею при вул. „Дзедушницьких“ ч. 1. На виставу складаються образи за різьби 12 мистців краківської групи. Крім того твори Каліньського, різьби Кветневської, праці Каяра, Рімера й ін. Виставу доповняють килими зі шкіль народного промислу в Ладичині та Дрогопаці. Вистава відчинена від год. 10—15.

— Відчит. Заходом Міського Промислового Артистичного Музею у Львові (вул. Гетьманська 20) відбувається в п'ятницю, 29. п. м. відчит Ферд. Горнунга на тему: „Форми домашньої обставини у греків і римлян у середніх віках“. Початок відчиту. ілюстрованого світлинами в год. 6.30.

дспрстни : снврчснн

визнає назвати іменем Соколи клякшанцяморговий го-
род, положений в середмісті — фундацією українсько-
го міщанина бл. п. Теодора Ничая, який жертвував цей
город для бідних українців міста Калуша. Після війни
територія цей город на публічний парк, який очевид-
но не приносить ніякого доходу білим міста Калуша,
ігноруючи таким чином цікавими дою фундатори.
А останнім внеском, виповідженням устими члена Жи-
дінського Каюбу (sic), громад затирає зовсім не ли-
ше волю, але навіть імя щедрого фундатора-українця,
50-х „Ничайки“ робить город „іменю обща міста Соко-
ля“. Цікаво, що на це наш каюб радник? Хіба він не
заборицьких тих засел, які називають досить сумнішні,
коли зажади про пошук пімніаційний довг міста, про
дорогу, нездарно побудовану електрикою, яку мають
закрити, про високі оплати, які побирають від наших
телян в торгові дні й інші подібні блага...

З причини переїзду см. судді Ст. Гладковського
та його дружини громадяни (нки) Калуша замість кош-
тів прощального вечора зібрали кюту 33.70 зол., яку
відіслали на „Рідну Школу“ до Львова.

ЗБОРІВЩИНА.

Спростування. У зв'язку з дописом із Зборівщини,
поміщеним у „Діло“ з 2. вересня п. н. „З подвигів педа-
гога шовініста в Товстоголозах“, надіслав нам п. Та-
дей Килишівський, управитель школи в Товстоголозах,
таке спростування: „Неправдою є, начеби в дні 21.
серпня ц. р., значить, першого дня науки назвав діти у-
країнської народності публічно „кабани“, „г-же“ і т.
п. образливими словами, наказуючи їм молитися по-
польськи, зате правдою є, що згідно з обов'язковим роз-
порядком у тому дні, подібно як в інші, діти відмовля-
ли на переміну молитви польські й українські, без ні-
яких з моєї сторони наказів, незгідних з обов'язковим
розпорядком і кримінальних українську народність. Слів
„кабани“ і „г-же“ я ніколи не вживав. Неправдою є
теж, начеби в дітей, які не вміють молитися по поль-

ськи, підносили за конірі і саджали на ланку, лаючи їх,
зате правдою є, що в ніколи з дітьми так не поводи-
ли. Неправдою є теж, начеби я назвав „кабаном“ м. і.
с. Неправдою є, зате правдою є, що син А.
Шкавного Іван є римо-католиком, польської народнос-
ті і йому ніяких закидів щодо молитви я не робив. —
Зборів, дні 12. вересня 1933. — Тадей Килишівський.

СПОРТ.

ГАСМОНЕЯ — УКРАЇНА.

Відплатні змагання за ахід до Окружної Ліги між
цими дружинами відбулися в неділю 1. жовтня в год.
3.15 пополудні на гринці Цитаделі. Змагання цих дру-
жин, як завжди, так і тепер, викликають велике заці-
кавлення не лише серед численних симпатиків обох то-
варистів, але й серед цілої спортової публіки Львова.
Слід згадати, що і Гасмоней і Україна є тепер у добрій
формі. Україна зі Скредогого перемога в неділю Огніс-
ко 4:2, Гасмоней набила Ревуру 3:1. Обі дружини висту-
плять у найближчих складах.

Повторяться в год. 1.30 змагання молодших дру-
жин. Цини білетів низькі.

ВІДБИВАНКА.

Перед тижнем розпочалися змагання за мист. У.
С. С. у відбиванні. Стає 8 дружин мужських і 4 жіночі.
По аверифікуванні субрефератом оаігнаних змагань
табеля представляється ось-так:

	гор	пунктів	в. сетів
1) УССК	3	6	6:0
2) Павай	2	4	4:1
3) Сокол-Батько	4	4	5:4
4) Павай II	4	2	2:6
5) Тризуб	—	—	—
6) Дніпро	—	—	—
7) Сокол IV	1	0	0:2
8) Павай III	2	0	0:4

Жіночі розгрізки:

- 1) Сокол IV.
- 2) Павай
- 3) Дніпро
- 4) УССК

гор	пунктів	в. сетів
3	4	5:3
1	2	2:1
2	2	2:2
2	0	0:4

В неділю 1. жовтня далі розгрізки. А саме: На
гринці Сокола IV грають УССК і Павай III проти Соко-
ла IV, у Винниках Павай I і II проти Дніпра у відбиванні
і кошівці, а також жіноча відбиванка Павай — Дніпро.

УЖГОРОД. Д. Ф. Ц. (ПРАГА) — РУСЬ ЗН ПІД.

Відплатні змагання за аматорське інститутство Чехо-
словацького вирішили праскні ліміти знову у своїм ко-
ристь, так, що Русь від дальших розгрізок відійшла. О-
днікові ворота для Русі заобув Криж з жарого у Ж-
мін. Другого карного, полонізованого до воріт ДФЦ у
другій половині, обороні ворота ДФЦ Таасіг. Зма-
ганням приєдналося 3.500 видців, що жито оповеску-
ли гру обох дружин. Суддя Кубік з Кладно.

Після цих змагань до другої руниці за амат. ин-
ститутство Чехословацького закріплювалися: Д. Ф. Ц.
(Прага), А. Ф. К. (Колін), С. К. (Ческе Будейовце) і С. К.
Батя (Злін).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

А. Жаровський: ВІД РИБИ ДО МАЛПИ. Наука зо-
длогії з 41 образками різних звірів. В-во „Самосвіт“
Яворів, 1933, ст. 32.

Д-р О. Пеленський: СВІТОВА КОНЦЕРТОВА ПА-
ДОРОЖ УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ КАПЕ-
ЛИ. Спомини учасника. Львів, 1933. Накладом автора.
Стор. 168. 8°.

Проф. Д-р Іван Огієнко: РІДНЕ ПИСАННЯ. Ча-
стина I. Український правопис і основи літературної мо-
ви. Бібліотека „Рідної Мови“. 1933, ст. 146.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 30. IX: год. 7.30 веч. „III. п. кімната ч. 17“ п'єса в трьох діях Л. Зі-
дига.
Неділя, 1. X: год. 7.30 веч. „III. п. кімната ч. 17“.

Театр Різнонародностей.

З причини ремонту нечиний.

Кіно.

АДРІЯ: „В гурганному вогні“ (Том Мікс).

АПОЛОН: „Історія гріху“ (Ст. Жером-
ського).

АТЛАНТИК: Фільм Совкіно: „Турбіна
50.000 ГП“.

КАСНО: „Ніч у Каїрі“ (Рамон Но-
варо).

КОПЕРНИК: „Пригода в Зоо“.

КОЛСЕЙ: „Прошак із Багдаду“, ревія
„Що пані роблять вечором“.

МАРУСЕНЬКА: „Пригода в Зоо“.

МІРАЖ: „Золотий молох“, „Коли хо-
чеш віддати серце“ (Ліліана Гарвей).

МУЗА: „Диволяди“.

ПАЛІС: „Дочка п'яку“ (Анні Ондра).

ПАН: „Симфонія 6-х мілонів“, на сце-
ні: Цибальський, Власта Бомський.

ПАСАЖ: „Чарлі ритев Бароу“ та
„Дитина гріху“.

СТИЛІВ: „Кохання артистки“ (Джен-
ні Лінд), ревія „Два зас гарні львовя-
ни“.

ХИМЕРА: „Дика дівчина“.

УТІХА: „Королева підземелля“, ревія
„До побачення“.

Закордонне радіо.

П'ятниця, 29. вересня 1933.

Мор. Острава (263.8) 12.35 Концерт; Па-
риж (323.2) 21.15 „Торедор“ оп. Адама;
Міліно (331.5) 20.30 Концерт Амфітеатро-
ва; Штутгарт (360.6) 20.00 „Дер Вафен-
шнід“ оп. Льюїса; Лявній (369.6) 20.00
„Альєста“ муз. трагедія Глюка; Рим (441.2)
17.15 Концерт, 20.30 „Любовничка“
оп. Белліні; Прага (486.6) 19.55 Ружена
Маскова в своїй репертуарі, 21.30 Генд-
каєві сонети; Відень (517.2) 12.00 Концерт,
20.30 Вес. муз. програма; Рига (525) 18.00
Пісники; Харків (937.5) 8.30 Музика для
дітей, 9.00 Квартет, 18.00 Українське тріо,
19.00 Транс в Української Фларгармоні-
ї; Москва (720 м.) 17.25 „Сорочинський
ярмарок“ оп. Мусоргського.

Субота, 30. вересня 1933.

Мор. Острава (263.8) 18.25 Брамсові пі-
сні; Братислава (279.3) 19.30 „Звоновий
вінограду“ оп. Нелзана; Гельсінгфорс
(368.1) 17.30 Сінг; Білгород (429.7) 20.00
„Костана“ оп. Керстена; Рим (441.2) 21.15
Концерт; Брюссель (509.3) 20.00 „Весела
вдова“ оп. Лелара; Відень (517.2) 19.35
Оп. музика; Мюнхен (532.9) 20.00 Вес. ас-
пір; Харків (937.5) 9.00 Сонети, 10.00 Для
дітей, 12.50 Українські лаврати, 15.00
Ганки в марші, 18.00 Для селі, 19.00 Кон-
церт із „Версалаю“.

Львівське радіо.

П'ятниця, 29. вересня 1933.

7.00—7.55 Ранішня аудіція; 12.05, 17.35,
14.55, 15.15, 15.50, 16.00, 22.40 Грамофон;
15.25 Господарський комунікат; 15.35 361-
жова біржа; 17.00 Огляд виданництва;
17.15 Соалісти; 18.15 Відіти; 19.20 Весня-
ня; 19.40 На оянді; 20.00 Симф. концерт;
21.00 Куток краєзнавчого т-ва; 21.10 Кон-
церт; 22.00 Танкова музика; 22.25 Спор-
тові вістки.

Субота, 30. вересня 1933.

7.00—7.55 Ранішня аудіція; 12.05, 12.35,
14.55, 15.15, 15.35, 18.35 Грамофон; 16.00,
16.30 Анд. для хорих, сальонова орхес-
тра; 17.00 Баторій та Матейко; 17.15 Кон-
церт Вілкомірських; 18.15 „435 днів на
морі“; 19.05 Лет. мітинг; 19.20 Весняня;
19.40 Лт. чвертьгодини: „Подвійний несп-
сом протекції“ Ж. Новаковського; 20.00
Легка музика, спів; 21.15 Минуле Льво-
ва; 21.30 Шопенівський концерт (Софія
Ярошевська); 22.00 Танкова музика;
22.25 Спортові вістки; 22.40 На зорянім
оянді муз. репортаж.

ВІРЖА.

Банк Польський платив у четвер за до-
ляра 5.78 зол. У приватних оборотах пла-
тили 5.82 зол. до 5.83 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам днів
27 і 28. IX: масло яр. експ. і дес. 2.70,
молоко 19 сот., сметана 70 сот., яєця
3.90—4.— зол. за копу. Текляція на всі
артикули устійнена.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Повітне Кооперативне Свято в Турці
п. Стр. відбується в суботу, 14. жовтня
ц. р. з такою програмою: I. 10 год. Служ-
ба Божа з проповіддю в парохіальній цер-
кві. II. 12 год. Святочна Академія в залі
Народного Дому: а) 1. „Гей у лузі“ —
хор. 2. Вступне слово. 3. „Ой завила
черемуха“ — хор. 4. Декламція. 5. Кооп-
еративний реферат посла З. Пеленсько-
го. 6. „Засікло сонце“ — хор. 6) Ама-
торська вистава „Два бляжні“, драма
на 4 дії Я. Косовського. Цини вступу 50
сот. і 10 сот.

Загальні Збори Звичайні Загальні Збо-
ри Кружка Р. Ш. ім. М. Шашкевича у
Львові (Середмісті) відбуються дня 7.
жовтня 1933, година 4 пополудні в дво-
чій гімназії Р. Ш. при вул. Валовій 4, П.
і звичайним порядком нарад. Якби в тій
година не було відповідного числа чла-
нів на сазі, Загальні Збори відбудуться
годину пізніше в приватності тих чланів,
які будуть у той час на сазі. Справи ду-
же важні, просимо якнайчисленніше яви-
тися. — Старшина Кружка Р. Ш. ім. М.
Шашкевича у Львові. 435 1—1

НЕОБХІДНА БРОШУРА
**Новий
Самоуправний Закон**
яке повинася,
ЦІНА ТІЛЬКИ 40 СОТ.
Замовляти в Адміністрації „Діло“.
Ринок 10.

Непринятим на університет до відіма!
Додаткові зписи на курс абітурієнтів
приймається щодня в доміні Укр. Тор-
говельної школи у Львові вул. Корняк-
тів 1. 437 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВУГОЛЬ: Калитак, Байки 14. Тел. 35-24.
203 25—30

ВАЛЬОРИЗАЦІЮ ПЕРЕДВОЄННИХ ПО-
ЛІС англійських, американських, австрій-
ських і італійських переводить Д-р Генр.
Бавштайн, Краків, Гродзка 60. Інформа-
ції лише на Львів дає Райхбайх 3-го Мая
12, тел. 7-75. 419 2—2

ПОКІЯ з окремим виходом зараз до ви-
найму. Театинська 3, партер. 436 1—1

ЖІНКА старша, ошадна, що розуміє до-
машню господарку шукає місце госпо-
дині. Львів, Бежа 16 у п. Рогової. 1—1

ЗАСТУПНИКІВ бранжі чокладово-шо-
корничної у всіх містах шукаємо. Висока
провація, невинна фаховість. Писемні
оголошення під шифром „WK-01“ до
Towarzystwa Reklamy Międzynarodowej —
Katowice, 3-go Maja 10.

Читайте „Діло“!

Велике прання
по вакаціях
милом

яке дешево,
завдяки ВИДАТ-
НОСТІ ЦЬОГО МИЛА...

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

АДВОКАТ

А. Н. СИВУЛЯК

см. апеч. судья

веде канцелярню при вул. ДОМАГАЛИ-
417 ЧІВ 4, Тел. 35-00. 5-1

ВЖЕ ВИПШЛА X-а КНИЖКА
„ВІСТНИКА“

із змістом:
Б. К-в: 3 сонетів; М. Палажний: По-
ворот; Е. Маланюк: Пам'яті Євгена;
Л. Мосендз: Вішній Корабель (сирена
драма); О. Теліга: Вірність; Д. О. Фе-
дорт: Жиди в Висити; В. Галич: II
серія 1919; М. Мухом: Драгознав без
маски; Ж. Мер: Молодь Євиту; О. Ол-
мич: Наш табір; О. Наріжний: Наві-
ня укр. народу голодом; Ю. Лип: Про-
бама Новий розвиток Імперіалізму; Д.
А. Шмідт: Новий розвиток Імперіалізму;
Д. Конгрес мертвих душ; М. Кордуба:
Зали істориків в Варшаві; М. Озерський:
Зали істориків в Варшаві; М. Д.: З про-
лого фільму; Бібліографія.
Адреса: Львів, ЧАРНЕЦЬКОГО 3 і 4.
Чек. Контр: ДРО: 500.371.

Присилайте передплату!